

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol

**CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL**

ADRODDIAD BLYNYDDOL Ynys Môn

Medi 2011 – Awst 2012

Cyfarwyddwr Addysg Gydol Oes
Dr Gwynne Jones

CYNNWYS

ADRAN 1: CRYNODEB GWEITHREDOL

1.1 Rhagair gan Gadeirydd CYSAG

ADRAN 2: CYNGOR I AWDURDOD ADDYSG YNYS MÔN

2.1 Swyddogaeth CYSAG Mewn Perthynas ag Addysg Grefyddol

2.2 Y Maes Llafur Cytûn

2.3 Monitro safonau Addysg Grefyddol

2.4 Ymateb yr Awdurdod Addysg Lleol

2.5 Addysg Grefyddol ac APADGOS

2.6 Swyddogaeth CYSAG mewn perthynas ag Addoli ar y Cyd

ADRAN 3: ATODIADAU

3.1 Gwybodaeth gyffredinol am gyfansoddiad CYSAG

3.2 Aelodaeth CYSAG Ynys Môn 2011-12

3.3 Cyfarfodydd CYSAG a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod adrodd

3.4 Rhestr o'r sefydliadau a dderbyniodd gopi o adroddiad

3.5 Templed CYSAG Ynys Môn ar gyfer hunan arfarniad ysgolion o safonau addysg grefyddol

3.6 Canllawiau ar gyfer dadansoddi tablau data arholiadau allanol

**ADRAN 1:
CRYNODEB GWEITHREDOL**

Swyddogaeth CYSAG mewn perthynas ag Addysg Grefyddol

Ceir amlinelliad clir o swyddogaeth CYSAG yng Nghylchlythyr 10/94 y Swyddfa Gymreig.

Mae CYSAG yn cynghori'r Awdurdod Addysg ar faterion yn ymwneud â darparu Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd, ac y mae'n gyfrifol am sefydlu cynulliad achlysurol, Cynhadledd Maes Llafur Cytûn, i gynhyrchu neu ystyried diwygio Maes Llafur Cytûn ar gyfer Addysg Grefyddol.

1.1 Rhagarweiniad gan y Cadeirydd

Pleser unwaith yn rhagor, fel Cadeirydd CYSAG Ynys Môn, yw cael cyflwyno Adroddiad Blynyddol 2011/12. Gwelir fod llwyddiannau ein hysgolion ym Môn ym maes Addysg Grefyddol yn cael eu hadlewyrchu o'i mewn.

'Rwy'n ddiolchgar yn gyntaf oll i'r disgyblion am y modd ymroddedig y maent wedi ymdrin â'r pwnc ynghyd â chefnogaeth yr athrawon. Mae ffyddlondeb aelodau CYSAG i'r cyfarfodydd i'w gwerthfawrogi a'r gefnogaeth a dderbynnir gan y Swyddogion.

Teimlaf ei fod ond yn briodol, gan ein bod yn wynebu cyfnod newydd ym myd addysg yng Ngogledd Cymru, i gyfeirio at y gefnogaeth amhrisiadwy a ddaeth i'n rhan o gyfeiriad Cwmni CYNNAL. Yn y cyfnod diwethaf yma 'rydym wedi elwa o fedrusrwydd ac arbenigedd yr Ymgynghorydd Dyniaethau, Miss Bethan James, ynglŷn â'r pwnc sydd yn amlwg mor agos at ei chalon.

Diolch yn fawr a dymuniadau gorau.

Cynghorydd Eurfryn G Davies

Cadeirydd CYSAG Ynys Môn, 2011-12

ADRAN 2: CYNGOR I AWDURDOD ADDYSG YNYS MÔN

2.1 Swyddogaeth CYSAG mewn perthynas ag Addysg Grefyddol

Ceir amlinelliad clir o swyddogaeth CYSAG yng Nghylchlythyr 10/94 y Swyddfa Gymreig.

Mae CYSAG yn cynghori'r Awdurdod Addysg ar faterion yn ymwneud â darparu Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd, ac y mae'n gyfrifol am sefydlu cynulliad achlysurol, Cynhadledd Maes Llafur Cytûn, i gynhyrchu neu ystyried diwygio Maes Llafur Cytûn ar gyfer Addysg Grefyddol.

2.2 Y Maes Llafur Cytûn

Mae ysgolion cynradd, uwchradd ac ysgolion arbennig yn dilyn Maes Llafur Cytûn Gwynedd a Môn (2008). Hyrwyddir y ddogfen yn ystod cyfnodau hyfforddiant mewn swydd ac ar ymweliadau i ysgolion. Datblygir deunyddiau i gefnogi'r Maes Llafur Cytûn fel rhan o'r rhaglen hyfforddi.

2.3 Monitro safonau Addysg Grefyddol

Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1) (a).

Mae CYSAG Ynys Môn yn monitro safonau addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- wirio adroddiadau arolygiadau ESTYN;
- ddadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- dderbyn crynodeb o hunan arfarniadau ysgolion mewn ymateb i gwestiynau allweddol Fframwaith Arolygu ESTYN. Gofynnir i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Ynys Môn yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.;
- dderbyn adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ymgynghorol CYNNAL;

2.3.1 Adroddiadau arolygu ESTYN (Fframwaith Arolygu Newydd)

Ers mis Medi 2010, mae'r trefniadau arolygu yn canolbwyntio ar dri chwestiwn allweddol:

- **Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?**
- **Cwestiwn Allweddol 2: Pam for dda yw'r ddarpariaeth?**
- **Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?**

Nid yw'r adroddiadau arolygu yn cyfeirio at bynciau penodol.

Ni chyflwynwyd adroddiadau arolygu i sylw CYSAG Ynys Môn yn ystod Hydref 2011-12.

2.3.2 Y drefn hunan arfarnu

Mae Cwmni Cynnal wedi llunio canllawiau a phatrymlun ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd sydd yn cynnig arweiniad i benaethiaid ac athrawon ar sut i fynd ati i gynnal ymarferiad hunan arfarnu a'r math o feini prawf dylent fod yn mesur eu hunain yn eu herbyn. Cyflwynir canllawiau ar gyfer arsylwi gwersi, arfarnu samplau o waith dysgwyr, dadansoddi data, dod i farn ar safonau sgiliau trawsgwricwlaidd, ac ar drafod â disgyblion. Cyfeirir athrawon hefyd at y tri chwestiwn sy'n sail i drefn arolygu ESTYN:

1. Pa mor dda yw'r deilliannau?
2. Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?
3. Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a rheolaeth?

Penderfynwyd yng nghyfarfod 13 Mehefin 2005 y byddai CYSAG Ynys Môn yn cael copi o hunan arfarniad ysgolion a arolygir pan nad oes adroddiad penodol ar Addysg Grefyddol, yn y flwyddyn pan arolygir yr ysgol. Trafodwyd y trefniadau monitro yn y cyfarfod ar 12 Hydref 2010 a gofynnwyd i'r swyddogion ystyried ffordd ymarferol o adrodd yn ôl i'r CYSAG ar safonau addysg grefyddol ysgolion y sir. Penderfynwyd yn y cyfarfod ar 14 Chwefror 2011 i barhau â'r drefn bresennol ac i ofyn i benaethiaid lenwi'r daflen hunan arfarnu ddiwygiedig i fonitro safonau. Mae CYSAG Ynys Môn a phenaethiaid ysgolion Ynys Môn wedi cymeradwyo'r templed newydd a luniwyd mewn ymateb i'r Fframwaith Arolygu Newydd (gweler Atodiad 3.5). Bydd clerc CYSAG Ynys Môn, sy'n swyddog addysg gyda Chyngor Ynys Môn, yn gyfrifol am ddsbarthu a chasglu'r hunan arfarniadau.

Derbyniwyd 7 adroddiad hunan arfarniad gan benaethiaid ysgolion cynradd yn ystod y flwyddyn:

Mae'r adroddiadau yn nodi hunan arfarniad yr ysgol mewn ymateb i gwestiwn allweddol 1 a 2 o'r fframwaith arolygu newydd. Mae'r ysgolion yn cyflwyno barn gryno am brif gryfderau cyflawniad y dysgwyr ac yn nodi'r agweddau a fydd yn cael sylw dros y ddwy flynedd nesaf. Maent hefyd yn cyflwyno barn gryno am ansawdd y ddarpariaeth mewn addysg grefyddol ac addoli ar y cyd. Yn sgil y broses o hunan arfarnu safonau, dyfarnodd yr ysgolion y graddau isod:

	Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?				Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol				Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn addoli ar y cyd?			
	Rhagorol	Da	Digonol	Anfoddhaol	Rhagorol	Da	Digonol	Anfoddhaol	Rhagorol	Da	Digonol	Anfoddhaol
Cynradd	1	6			1	6			1	6		

Cyfanswm	1	6			1	6			1	6		
----------	---	---	--	--	---	---	--	--	---	---	--	--

Pa mor dda yw'r deilliannau mewn addysg grefyddol?

Roedd yr ysgolion yn ymfalchïo mewn rhai agweddau megis:

- gallu'r disgyblion i ddisgrifio manau addoli a gwahanol ddulliau o addoli;
- gallu'r rhan fwyaf o ddisgyblion i ddisgrifio nodweddion dathliadau a defodau crefyddol;
- gallu'r disgyblion i fynegi eu teimladau a'u barnau ar faterion crefyddol a moesol yn aeddfed iawn;
- cyfraniad addysg grefyddol i gynnydd y disgyblion yn eu sgiliau trawsgwricwlaidd;
- gallu'r mwyafrif o ddisgyblion i gymharu â chyferbynnu arferion crefyddol;
- cynnydd y rhan fwyaf o ddisgyblion yn eu gallu i ymdrin â chwestiynau sylfaenol, a
- bod llawer o'r disgyblion yn dechrau dod i ddeall nad oes un ateb yn unig i gwestiynau mawr fywyd.

Ymhlith yr agweddau a fydd yn cael sylw yn ystod y ddwy flwyddyn nesaf, roedd ysgolion yn nodi'r:

- angen i ddatblygu portffolio ysgol addysg grefyddol;
- angen i ddatblygu hyder y disgyblion fel eu bod yn gallu holi cwestiynau sy'n codi o brofiadau personol a chrefyddol, a'r
- angen i ddatblygu dealltwriaeth o grefyddau eraill.

Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn addysg grefyddol?

Roedd yr ysgolion yn ymfalchïo mewn rhai agweddau megis:

- wybodaeth bynciol da'r athrawon a'u parodrwydd i fynychu cyrsiau hyfforddiant;
- rhan weithredol y disgyblion yn y drefn gynllunio mewn addysg grefyddol;
- yr amrywiaeth o ddulliau addysgu a ddefnyddir er mwyn sicrhau cyfranogiad llawn gan yr holl ddisgyblion;
- yr ymweliadau a'r ymwelwyr sy'n ysgogi diddordeb y disgyblion mewn addysg grefyddol;
- arweiniad y cydlynnydd pwnc wrth fonitro'r pwnc yn flynyddol, ac
- amcanion clir a chyfleoedd i bennu meini prawf llwyddiant mewn gwersi addysg grefyddol.

Ymhlith yr agweddau fydd yn cael sylw yn ystod y ddwy flwyddyn nesaf mae:

- sicrhau mwy o gyfleoedd i ymweld ag addoldai crefyddau'r Byd, a'r angen i
- ddatblygu ymwybyddiaeth y disgyblion o gwestiynau sylfaenol;

Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Roedd pob ysgol yn cydymffurfio â'r gofynion statudol.

Roedd yr ysgolion yn ymfalchïo mewn rhai agweddau megis:

- naws ysbrydol ac addolgar y sesiynau addoli ar y cyd;
- cyfranogiad y dysgwyr, naill ai trwy drefnu cyfraniadau ymlaen llaw neu trwy rannu teimladau ar y pryd;
- cyfraniadau arweinwyr crefyddol lleol;
- amserlen thematig ysgol gyfan ar gyfer y sesiynau addoli ar y cyd;
- y defnydd o straeon Beiblaidd a straeon moesol fel sbardun i'r sesiynau addoli ar y cyd;

- y cyfnod myfyrio sy'n nodwedd o'r addoli ar y cyd;

Ymhlith y materion a fydd yn cael sylw yn ystod y ddwy flynedd nesaf mae:

- sicrhau mwy o gyfleoedd i ddisgyblion i arwain gwasanaethau addoli ar y cyd,
- defnyddio mwy o gyflwyniadau aml-gyfyngol yn y sesiynau addoli ar y cyd.

2.3.3 Deilliannau mewn addysg grefyddol yn y sector uwchradd

Asesiadau athrawon: Addysg Grefyddol CA3

Cyflwynir canlyniadau CA3 (Atodiad 3.5) er wybodaeth yn unig. Mae adrannau yn dod i farn am gyflawniad disgyblion ar sail gwaith y flwyddyn, tasgau asesu a phrofion. Nid yw'r disgyblion yn sefyll yr un profion nac yn ymateb i'r un tasgau asesu ar draws y sir ac nid yw athrawon yn cael cyfleoedd rheolaidd i safoni gwaith eu disgyblion gydag adrannau eraill. Nid yw Adran Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru yn casglu canlyniadau CA3 Addysg Grefyddol felly nid oes modd cymharu perfformiad ysgolion uwchradd Ynys Môn gydag ysgolion eraill ar draws Cymru. Trefnwyd un cwrs hyfforddi eleni er mwyn cefnogi adrannau wrth iddynt ystyried, *Pa mor dda yw cyflawniad a chynnydd disgyblion CA3?* Roedd disgwyl bod pob adran wedi cyflwyno portffolios CA3 i sylw safonwyr allanol erbyn Gwanwyn 2012.

- Aseswyd 377 o ddisgyblion CA3 eleni.
- Derbyniwyd data asesiadau athrawon o safonau disgyblion CA3 mewn Addysg Grefyddol o 3 (allan o 5) o ysgolion uwchradd yr awdurdod. Nid oedd yr ysgol arbennig wedi cyflwyno data.
- Cyflawnodd 76.9% o ddisgyblion CA3 Ynys Môn Lefel 5+ mewn Addysg Grefyddol. Mae'r canran a dderbyniodd Lefel 5+ yn amrywio o 76.7% i 77.2%;
- Cyflawnodd 16.9% o ddisgyblion CA3 Ynys Môn Lefel 6 mewn Addysg Grefyddol.
- Cyflawnodd 10.1% o ddisgyblion CA3 Ynys Môn Lefel 7 mewn Addysg Grefyddol. Dyfarnwyd Lefel 7 i ddisgyblion mewn 3 ysgol.
- Dyfarnwyd Lefel 3 neu is i ddisgyblion mewn 1 ysgol.
- Nid oedd un disgybl yn deilwng o L8 mewn addysg grefyddol.

Canlyniadau TGAU: Astudiaethau Crefyddol (cwrs llawn)

Mae'r drefn o adrodd ar ganlyniadau arholiadau allanol wedi newid eto eleni. Mae'r amrediad o bynciau, byrddau arholi ac arholiadau modylol yn golygu ei fod yn anodd pennu sgorau cyfartalog yr holl bynciol. Amhriodol felly yw cymharu perfformiadau ysgolion yn erbyn ei gilydd. Fodd bynnag mae'r wybodaeth yma ar gael i'r ysgolion a disgwylir i benaethiaid adrannau addysg grefyddol i gyfeirio at berfformiad eu disgyblion mewn pynciau eraill wrth iddynt hunan arfarnu safonau'r pwnc.

Cyflwynir yma ganlyniadau ar gyfer y disgyblion oedd yn 15 oed neu'n hŷn yn Ionawr 2010.

Ysgolion Uwchradd Ynys Môn 2011	Nifer yn sefyll			% Rhagoriaeth			% L2			% L1			Sgôr cyfartalog y pwnc		
	B	G	Σ	B	G	Σ	B	G	Σ	B	G	Σ	B	G	Σ
2011	46	100	146	21.7	58.0	46.6	67.4	92.0	84.2	100	100	100	41	49	47
2010	22	54	76	27.3	48.1	42.1	40.9	90.7	76.3	100	100	100	36	48	44

Canlyniadau da iawn.

- 146 o ymgeiswyr o bob ysgol yn Ynys Môn.
- Mae'r niferoedd yn amrywio o 9 disgybl mewn un ysgol i 42 mewn ysgol arall.
- Llwyddodd 46.6% o'r ymgeiswyr i ennill gradd A*/A (rhagoriaeth)
- Llwyddodd 84.2% o'r ymgeiswyr i ennill cymhwyster Lefel 2 gydag 100% yn ennill cymhwyster Lefel 1 .
- Cyfartaledd sgôr yn y pwnc yn 47.
- Mae mwy o enethod na bechgyn yn dewis AG yn ysgolion Ynys Môn (B 46 : G 100).
- Mae canlyniadau'r genethod yn rhagori ar ganlyniadau'r bechgyn. Mae sgôr cyfartalog y merched yn 49 o'i gymharu â sgôr cyfartalog y bechgyn, 41. Mae +8 yn cynrychioli gradd TGAU.
- Bydd cyrsiau hyfforddi ac ymweliadau ysgol eleni yn ystyried y cwestiynau canlynol:
 - Pam mae disgyblion yn dewis y pwnc? Pam nad ydynt yn dewis y pwnc? Pam mae mwy o enethod na bechgyn yn dewis astudio'r pwnc?
 - Beth gall adrannau ddysgu oddi wrth adrannau eraill am y ffordd orau o gefnogi'r bechgyn wrth iddynt baratoi ar yr arholiadau allanol? Pa strategaethau eraill y dylid eu hystyried wrth geisio cau'r bwlch rhwng y genethod a'r bechgyn?
 - A yw'r pwnc yn hylaw yn yr ysgol?

Canlyniadau TGAU: Astudiaethau Crefyddol (cwrs byr)

Cyflwynir yma ganlyniadau ar gyfer y disgyblion oedd yn 15 oed neu'n hŷn yn Ionawr 2010. Mae'r disgyblion yma wedi dilyn cwrs byr TGAU ac wedi penderfynu hawlio eu pwyntiau yn hytrach na pharhau a'u hastudiaethau er mwyn ennill cymhwyster cwrs cyfan.

Ysgolion Uwchradd Ynys Môn 2011	Nifer yn sefyll			% Rhagoriaeth			% L2			% L1			Sgôr cyfartalog y pwnc		
	B	G	Σ	B	G	Σ	B	G	Σ	B	G	Σ	B	G	Σ
2011	32	37	69	0.0	0.0	0.0	65.6	86.5	76.8	100	100	100	20	24	22
2010	70	136	206	0.0	0.0	0.0	61.4	91.2	81.1	100	100	100	19	24	22

Canlyniadau da.

89 o ymgeiswyr o 2 o ysgolion Ynys Môn.

- Mae'r niferoedd yn amrywio o 2 disgybl mewn un ysgol i 67 mewn ysgol arall.

- Cyfartaledd sgôr yn y pwnc yn 22 sy'n awgrymu bod yr ymgeiswyr hyn wedi cyrraedd safon C (Lefel 2) neu uwch yn y cwrs byr.
- Mae ychydig mwy o enethod na bechgyn yn dewis y pwnc yn ysgolion Ynys Môn (B 32 : G 37).
- Mae canlyniadau'r genethod yn rhagori ar ganlyniadau'r bechgyn. Mae sgôr cyfartalog y merched yn 24 o'i gymharu â sgôr cyfartalog y bechgyn, 20. Fodd bynnag mae sgôr cyfartalog y pwnc yn awgrymu nad yw'r ymgeiswyr yn tangyflawni mewn astudiaethau crefyddol.
- Bydd cyrsiau hyfforddi ac ymweliadau ysgol eleni yn ystyried y cwestiynau canlynol:
 - *Sut mae adrannau yn gweinyddu ac addysgu'r pwnc i'r disgyblion sy'n dewis dilyn cwrs byr mewn Astudiaethau Crefyddol?*

2.4 Ymateb yr Awdurdod Lleol

Adroddwyd ar ansawdd a datblygiad y ddarpariaeth addysgol yn ysgolion Ynys Môn yn ystod y flwyddyn academaidd trwy gyfrwng yr Adroddiad Blynyddol ar y Gwasanaeth Addysg. Wrth ystyried blaenoriaethau Cynllun Plant a Phobl Ifanc Ynys Môn 2011-14 mae amcan craidd 2 yn berthnasol i GYSAG Ynys Môn.

Amcan Craidd 2 – Pob plentyn ac unigolyn ifanc yn cael mynediad i ystod gynhwysfawr o addysg, hyfforddiant a chyfleoedd dysgu

Pwrpas yr Amcan Craidd hwn yn sicrhau bod *'yr holl blant a phobl ifanc yn cyflawni eu potensial yn llawn ac yn datblygu sgiliau ar gyfer bywyd'*.

Mae Cyngor Ynys Môn a Chyngor Gwynedd yn darparu cefnogaeth ariannol i GYNNAL (y gwasanaeth ymgynghorol). Mae CYNNAL yn penodi Ymgynghorydd Dyniaethau, gyda chyfrifoldeb am Addysg Grefyddol, Daearyddiaeth, Hanes, ac Addysg ar gyfer Datblygiad Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd-eang er mwyn darparu cefnogaeth gwricwlaidd i ysgolion cynradd ac uwchradd y ddwy sir. Cynigir hefyd secondiad hanner amser (0.5 yn 2011-12) i athro neu athrawes weithio fel athro neu athrawes ymgynghorol.

Cefnogaeth y gwasanaeth ymgynghorol

Mae ysgolion cynradd ac uwchradd y sir yn derbyn cefnogaeth gan GYNNAL (y gwasanaeth ymgynghorol). Bydd yr Ymgynghorydd Dyniaethau a'r athrawon ymgynghorol Addysg Grefyddol (rhan amser) yn ymweld ag ysgolion fel rhan o'r rhaglen 'hawl a haeddiant'. Cafwyd cefnogaeth tair athrawes ymgynghorol yn ystod 2011-12:

- Mrs Leusa Jones (1 diwrnod yr wythnos): yn cefnogi athrawon uwchradd
- Miss Debbie Humphreys: (1 diwrnod yr wythnos): yn cefnogi athrawon cynradd.
- Mrs Nia Wyn Jones (0.5 diwrnod yr wythnos): yn cefnogi athrawon cynradd.

Mae'r tîm ymgynghorol yn cynorthwyo athrawon wrth iddynt gynllunio'u rhaglenni astudio a'u cynlluniau asesu, paratoi gweithgareddau dosbarth a dethol adnoddau dosbarth addas. Mae datblygu medrau meddwl a sgiliau hanfodol y dysgwyr yn flaenoriaeth i athrawon y sir. Mae

CYNNAL yn cefnogi ysgolion sy'n paratoi at arolygiad trwy gynorthwyo athrawon ac adrannau i hunan arfarnu safonau mewn addysg grefyddol. Mae cyfraniad yr athrawon ymgynghorol Addysg Grefyddol yn allweddol i rannu arferion da, datblygu gweithgareddau dosbarth symbylol a chynnal athrawon wrth iddynt baratoi at y dyfodol.

Mae'r Ymgynghorydd Dyniaethau a/neu'r athrawon ymgynghorol yn cyflwyno adroddiad tymhorol i sylw CYSAG. Mae'r cyflwyniadau hyn yn fodd i rannu datblygiadau diweddaraf yn y maes, materion yn ymwneud â phedagogiaeth ac adnoddau, ac amlinelliad o'r gwaith a wneir gydag ysgolion yr AALI. Prif ffocws trafodaethau 2011-12 oedd:

- cefnogi ysgolion wrth iddynt ymateb i'r Maes Llafur Cytûn Lleol a'r drefn hunan arfarnu newydd;
- darparu cyrsiau hyfforddi, e.e. *adborth ar waith addysg grefyddol disgyblion cynradd, 'dewisiadau a phenderfyniadau' fel cyd-destun ADCDF mewn gwersi addysg grefyddol, datblygu ysgrifennu mewn addysg grefyddol.*
- cyfeirio ysgolion at adnoddau addysgu newydd, e.e. *Addysg Grefyddol: Canllawiau ar gyfer CA2 a CA3 a Phroffiliau enghreifftiol dysgwyr yng Nghyfnodau Allweddol 2 a 3 mewn Addysg Grefyddol (Llywodraeth Cynulliad Cymru, Mawrth 2011)*
- addoli ar y cyd. Mae CYNNAL wedi adolygu'r canllawiau ac wedi datblygu adnoddau enghreifftiol i ysgolion cynradd.
- ymchwil gweithredu dwy athrawes addysg grefyddol uwchradd oedd yn rhan o Gymuned Dysgu Broffesiynol Gogledd Orllewin Cymru ar 'Ddatblygu Meddwl ac Asesu ar gyfer Dysgu';
- trefn anwytho tair athrawes addysg grefyddol newid gymhwyso;
- tri rhifyn o 'Syniadau Addysg Grefyddol' a baratowyd gan dîm ymgynghorol addysg grefyddol CYNNAL. Bydd y rhain yn cael eu dosbarthu i ysgolion ar draws Cymru.
 - 'Sgwn i pam ei fod fel hyn?
 -]'Sgwn i pam eu bod yn meddwl fel hyn?
 - 'Sgwn i os oes ffydd ar waith yn eich ardal chi?
- safwe Moodle CYNNAL fel cyfrwng i rannu adnoddau a chanllawiau i athrawon wrth iddynt baratoi gweithgareddau addysg grefyddol.

Pob tymor, bydd yr Ymgynghorydd Dyniaethau yn mynychu cyfarfodydd Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol yn ogystal â chyfarfodydd Cymdeithas CYSAGau Cymru. Ymgynghorydd Dyniaethau CYNNAL yw cadeirydd Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol eleni. Mae'r cyfarfodydd hyn yn sicrhau fforymau cenedlaethol i drafod materion sy'n ymwneud ag Addysg Grefyddol.

Rhaglen Hyfforddiant Mewn Swydd Addysg Grefyddol

Adroddiad ar hyfforddiant mewn swydd 2011-12

Fel rhan o'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth gyda'r Awdurdod Addysg, mae CYNNAL (y gwasanaeth ymgynghorol) yn darparu rhaglen hyfforddiant mewn swydd ar gyfer athrawon yr Awdurdod. Mae'r rhaglen hyfforddi yn ffordd o sicrhau bod athrawon yn cael gwybodaeth am ddatblygiadau newydd, yn rhannu arferion da ac yn cydweithio i ddatblygu strategaethau dysgu ac addysgu a deunyddiau pwrpasol. Anelir at sicrhau bod y rhaglen hyfforddiant yn ymateb i anghenion

ysgolion ac athrawon trwy ymgynghori gyda phenaethiaid, athrawon a thiwtoriaid proffesiynol yn yr ysgolion. Yn ogystal â hynny, rhoddir sylw i flaenoriaethau'r Awdurdod, i sylwadau ESTYN, ac i sylwadau sydd yn ymddangos mewn adroddiadau arolygol.

Mae penaethiaid cynradd ac uwchradd y sir wedi cytuno i gau'r ysgolion am ddau ddiwrnod er mwyn cynnal cyrsiau hyfforddiant ysgol ganolog neu fel consortiwm. Y tiwtoriaid proffesiynol oedd yn gyfrifol am ddewis y cyrsiau ar gyfer yr ysgolion uwchradd a'r penaethiaid oedd yn dewis y cyrsiau ar gyfer yr ysgolion cynradd.

Cyrsiau Cynradd Ebrill 2011 – Mawrth 2012

Enw'r cwrs	Nifer o athrawon o Ynys Môn
Clwstwr (Hydref) Asesu: Adborth ar waith disgyblion (1 sesiwn Addysg Grefyddol)	16
Clwstwr (Gwanwyn) Dewisiadau a Phenderfyniadau: ADCDF a'r Dyniaethau (1 sesiwn Addysg Grefyddol)	12
HADA (cwrs Dyniaethau 5 diwrnod oedd yn cynnwys diwrnod o hyfforddiant ar 'Ymateb i ofynion y Maes Llafur Cytûn')	3

Cyrsiau Uwchradd Ebrill 2011 – Mawrth 2012

Enw'r Cwrs	Nifer o athrawon o Ynys Môn
Consortiwm Addysg Grefyddol: Pa mor dda yw cyflawniad a chynnydd disgyblion CA3?	8
Consortiwm Datblygu sgiliau ysgrifennu dysgwyr mewn Addysg Grefyddol	8

Hyfforddiant ac ymweliadau arbennig dan nawdd CYSAGau Gwynedd a Môn

Ni chynhaliwyd cynhadledd HMS dan nawdd CYSAG Ynys Môn i athrawon ac aelodau Gwynedd a Môn yn ystod 2011-12.

Cyrsiau HMS 2012-13

Cynigiwyd y cyrsiau canlynol i sylw penaethiaid cynradd wrth iddynt lunio'r rhaglen hyfforddiant mewn swydd ar gyfer eu hathrawon:

- Beth yw ystyr y Nadolig? (Addysg Grefyddol CA1 a CA2)
- **HADA** (cwrs Dyniaethau 5 diwrnod sy'n cynnwys diwrnod o hyfforddiant ar 'Ymateb i ofynion y Maes Llafur Cytûn')

Cynigiwyd y cyrsiau canlynol i sylw'r tiwtoriaid proffesiynol uwchradd a'r paneli pwnc wrth iddynt lunio rhaglen hyfforddiant mewn swydd ar gyfer eu hathrawon:

- Cau'r Bwlch trwy Ddysgu ac Addysgu Effeithiol
- Astudiaethau Crefyddol TGAU dan arweiniad CBAC
- Data a dirgelion yn y Dyniaethau: datblygu sgiliau darllen CA3

2.5 Addysg Grefyddol ac APADGOS

2011-12 oedd y flwyddyn olaf ar gyfer cyflwyno portffolios addysg grefyddol i sylw safonwyr allanol er mwyn safoni asesiadau athrawon CA3. Dosbarthwyd canllawiau i ysgolion ym Mawrth 2011:

Addysg Grefyddol: Canllawiau ar gyfer CA2 a CA3

Proffiliau enghreifftiol dysgwyr yng Nghyfnodau Allweddol 2 a 3

2.6 Swyddogaeth CYSAG

Swyddogaeth CYSAG mewn perthynas ag Addoli ar y Cyd

Nodir yng Nghylchlythyr 10/94 y Swyddfa Gymreig y dylai'r Awdurdod Addysg weithio gyda'i ChYSAG i gadw llygad ar ddarparu addoli ar y cyd dyddiol ac ystyried gydag ef unrhyw gamau y gellid eu cymryd i wella darpariaeth o'r fath.

Rhaid i'r addoliad fod "yn gyffredinol Gristnogol ei gymeriad". Mae'r weithdrefn "penderfynu" yn caniatáu atal y gofynion hyn mewn perthynas â rhai neu'r cyfan o'r disgyblion mewn ysgol lle nad ydynt yn briodol.

- Dosbarthwyd copi o 'Arweiniad atodol ar arolygu addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Mehefin 2008) i'r aelodau.
- Mae CYSAG Ynys Môn yn monitro safonau addoli ar y cyd trwy dderbyn a thrafod hunan arfarniad ysgolion yn ystod y cyfarfodydd.
- Gwahoddwyd pennaeth cynradd i gyfarfod CYSAG Môn ar 18 Hydref 2011. Cynhaliwyd trafodaeth gynhwysfawr ar arferion addoli ar y cyd yn y sector cynradd. Amlinellwyd y gofynion statudol a chyfeiriwyd at yr adnoddau oedd ar gael i athrawon ar wefan y Grid Cenedlaethol ar gyfer Addysg yng Nghymru.
- Mae aelodau CYSAG Ynys Môn o'r farn bod ansawdd a phrofiad addoli ar y cyd yn bwysicach na gorfodi addoli ar y cyd dyddiol ar ysgolion. Fodd bynnag mae'n ofynnol ar GYSAG i sicrhau bod y gofynion statudol yn cael eu gweithredu.
- Dosbarthwyd holiadur ar ran CYSAG Môn mewn cyfarfod busnes o 40 o benaethiaid cynradd. Cwblhaodd 22 yr holiadur ac roedd yr ymatebion fel y ganlyn:
 - Roedd 8 ysgol yn cadarnhau eu bod yn cynnal gweithred ddyddiol addoli ar y cyd.

- O'r ysgolion hynny nad oeddent yn addoli ar y cyd yn ddyddiol, roedd un ysgol yn addoli ar y cyd ddwywaith yr wythnos, tair ysgol yn addoli ar y cyd ddwy i deirgwaith yr wythnos, chwe ysgol yn addoli ar y cyd deirgwaith yr wythnos a phedair ysgol yn addoli ar y cyd pedair gwaith yr wythnos.
 - Roedd hyd y sesiwn addoli ar y cyd yn amrywio yn yr ysgolion yr oedant yn cynnal sesiwn dyddiol ac yn yr ysgolion Hynyd nad oeddent yn addoli ar y cyd yn ddyddiol fel ei gilydd o 6-10 munud i dros ugain munud.
 - Roedd 12 ysgol o'r farn bod yna werth i gynnal cyfnod dyddiol addoli ar y cyd a 5 ysgol yn credu nad oedd gwerth iddo; roedd 3 ysgol yn ansicr eu barn ac ni fu i ddwy ysgol ymateb i'r cwestiwn hwn.
 - Nodwyd sawl rheswm o blaid ac yn erbyn cynnal gweithred ddyddiol ar y cyd.
- Mae'r tîm ymgynghorol addysg grefyddol wedi paratoi canllawiau i ysgolion cynradd Gwynedd a Môn. Mae'r rhain yn cynnwys: amserlenni thematig ar gyfer pob tymor ysgol, rhestr o lyfrau arweiniol, gwefannau sy'n darparu gwasanaethau addoli ar y cyd parod, a gwasanaethau enghreifftiol gan ysgolion cynradd yr ardal. Mae gwasanaeth misol Cymorth Cristnogol yn cael ei ddsbarthu i bob ysgol gynradd, uwchradd ac arbennig yn Ynys Môn.
 - Mae Cymdeithas CYSAGau Cymru wedi paratoi arweiniad ar addoli ar y cyd i ysgolion a ChYSAGau, 'Canllawiau ynglŷn ag Addoli ar y Cyd' (www.wasacre.org.uk <<http://www.wasacre.org.uk>>)

Penderfyniadau

Ni chafwyd cais gan unrhyw ysgol am benderfyniad mewn perthynas ag addoli ar y cyd.

ADRAN 3: ATODIADAU

3.1 Gwybodaeth gyffredinol am gyfansoddiad CYSAG

Sefydlwyd CYSAG gan Bwyllgor Addysg Ynys Môn yn 1996 i gynnwys:

Cristnogion a Chrefyddau Eraill, sef

- Yr Eglwys Fethodistaidd
- Undeb Bedyddwyr Cymru
- Eglwys Bresbyteraidd Cymru
- Yr Eglwys yng Nghymru
- Undeb yr Annibynwyr
- Yr Eglwys Gatholig

Athrawon, sef,

- Cymdeithas y Prifathrawon (SHA)
- Undeb Cenedlaethol Athrawon Cymru (UCAC)
- Cymdeithas yr Ysgolfeistri ac Undeb yr Athrawon (NASUWT)
- Undeb Cenedlaethol yr Athrawon (NUT)
- Cymdeithas yr Athrawon a'r Darlithwyr (ATL)
- Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon (NAHT)

Aelodau etholedig

Mae'r Pwyllgor Addysg wedi cadw'i hawl i enwebu Cadeirydd ar gyfer CYSAG.

3.2 Aelodaeth CYSAG Ynys Môn 2011-12

Cynrychiolwyr yr Enwadau Crefyddol

Yr Eglwys Fethodistaidd	Y Diacon Stephen Francis Roe
Undeb Bedyddwyr Cymru	Mrs Catherine Jones
Eglwys Bresbyteraidd Cymru	Mr Rheinallt Thomas
Yr Eglwys yng Nghymru	Parch. Peter McLean
Undeb yr Annibynwyr	Yr Athro Euros Wyn Jones
Yr Eglwys Babyddol	<i>gwag</i>

Cynrychiolwyr Undebau'r Athrawon

Cymdeithas Arweinwyr Ysgolion a Cholegau (ASCL)	Mr Martin Wise
Undeb Cenedlaethol Athrawon Cymru (UCAC)	Mrs Mefys Edwards
Cymdeithas yr Ysgolfeistri ac Undeb yr Athrawesau (NASUWT)	<i>gwag</i>
Undeb Cenedlaethol yr Athrawon (NUT)	<i>gwag</i>
Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon (NAHT)	<i>gwag</i>

Cynrychiolwyr yr Awdurdod Addysg Lleol

Cynghorydd E. G. Davies (Cadeirydd)

Cynghorydd Richard A Dew
Cynghorydd Eric Jones
Cynghorydd R Llewelyn Jones
Cynghorydd Gwilym O Jones.
Cynghorydd Peter Rogers.
Cynghorydd W T Hughes
Cynghorydd G O Parry (M.B.E)

Aelodau Cyfetholedig (heb bleidlais)

Mrs Helen Roberts	Prifysgol Bangor
Y Parchedig Elwyn Jones	Cyngor yr Ysgolion Sul

Swyddogion

Dr Gwynne Jones	Cyfarwyddwr Addysg Gydol Oes
Mr Gareth Jones	Swyddog Addysg: Ysgolion Cynradd a chlerc CYSAG Môn
Miss Bethan James	Ymgynghorydd Dyniaethau CYNNAL
Mrs Leusa Jones)
Miss Debbie Humphreys)Athrawon Ymgynghorol AG CYNNAL
Mrs Nia Wyn Jones)
Mrs Ann Holmes	Swyddog Pwyllgor

3.3 Cyfarfodydd CYSAG 2011-12

Mae dyddiadau'r cyfarfodydd ar gael ymlaen llaw trwy gysylltu â Chlerc CYSAG. Yn ystod 2011 – 2012, cyfarfu CYSAG Ynys Môn ar dri achlysur:

18 Hydref 2011
21 Chwefror 2012
18 Gorffennaf 2012

Trafodwyd y materion canlynol ac ymhelaethir ar rai ohonynt yng nghorff yr adroddiad hwn:

a) Cyfarfod 18 Hydref 2011

- Addoli ar y Cyd: y gofynion statudol
- Hunan arfarniadau ysgolion: Cylch y Garn ac Ysgol y Graig
- Cymdeithas CYSAGau Cymru - cyflwyno papurau o'r cyfarfod a gynhaliwyd yn Llangefni ar 24 Mehefin 2011
- Adroddiad blynyddol (drafft) CYSAG Ynys Môn 2010/2011
- Adroddiad Blynyddol Mudiad Addysg Grefyddol Cymru 2010-11
- Gohebiaeth

b) Cyfarfod 21 Chwefror 2012

- Addoli ar y cyd: Adrodd ar ymateb penaethiaid cynradd Môn i holiadur.
- Adroddiad Blynyddol CYSAG Ynys Môn (terfynol) 2010/11
- Safonau Addysg Grefyddol
- Hunan arfarniadau ysgolion: Rhoscolyn, Bryngwran
- Cymdeithas CYSAGau Cymru - cyflwyno papurau o'r cyfarfod a gynhaliwyd yng Nghaerdydd ar 24 Tachwedd 2011.
- Cefnogaeth y Gwasanaeth Ymgynghorol
- Gohebiaeth

c) Cyfarfod 18 Gorffennaf 2012

- Hunan arfarniadau Ysgolion: Carreglefn, Y Ffridd, Talwrn.
- Cymdeithas CYSAGau Cymru - cyflwyno papurau o'r cyfarfod a gynhaliwyd yn Aberaeron ar 30 Mawrth 2012.
- Addoli ar y cyd
- Cefnogaeth y gwasanaeth ymgynghorol
- Gohebiaeth

3.3.1 Mae CYSAG Ynys Môn wedi ymaelodi â Chymdeithas CYSAGau Cymru ac y mae ei haelodau yn mynychu cyfarfodydd Cymdeithas CYSAGau Cymru yn rheolaidd.

Mynychwyd cyfarfodydd Cymdeithas CYSAGau Cymru yn ystod y flwyddyn gan y cynrychiolwyr canlynol:

- Mr Eurfryn Davies (cadeirydd CYSAG Ynys Môn)

- Rheinalt Thomas (aelod o bwyllgor gwaith CYSAGau Cymru)

Mynychwyd cyfarfodydd Cymdeithas CYSAGau Cymru yn ystod y flwyddyn gan y sylwebyddion canlynol:

- Miss Bethan James – Ymgynghorydd Dyniaethau

3.3.2 Darperir cynhaliaeth broffesiynol i GYSAG fel a ganlyn:

Dr Gwynne Jones, Cyfarwyddwr Addysg Gydol Oes

Mr Gareth Jones, Swyddog Addysg – Ysgolion Cynradd sy'n gweithredu fel Clerc CYSAG

Miss Bethan James, Ymgynghorydd y Dyniaethau, sy'n gwasanaethu Gwynedd a Môn fel aelod o'r Cwmni Ymgynghorol, CYNNAL

Mrs Leusa Jones, Miss Debbie Humphreys, Mrs Nia Wyn Jones: athrawon ymgynghorol Addysg Grefyddol ran amser.

Mrs Ann Holmes, Swyddog Pwyllgor sy'n cofnodi ac yn gweinyddu CYSAG ar ran Cyngor Ynys Môn

Dylid cyfeirio ymholiadau at Glerc CYSAG, Adran Addysg a Hamdden, Ffordd Glanhwfa, Llangefni. LL77 7EY

3.4 Rhestr o'r sefydliadau a dderbyniodd gopi o adroddiad CYSAG

Dosberthir copi electronaidd o'r adroddiad blynyddol i'r canlynol:

- Adran Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru
- Rheolwr Gyfarwyddwr y Cyngor
- Arweinydd y Cyngor
- Cymdeithas CYSAGau Cymru

Darperir copi papur i:

- Aelodau CYSAG Môn

3.5 Templed CYSAG Ynys Môn ar gyfer hunan arfarniad ysgolion o safonau addysg grefyddol

Rhesymeg

Rheolir Addysg Grefyddol yn lleol gan Gyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n cynnwys tri phwyllgor: cynrychiolwyr prif draddodiadau crefyddol yr ardal, cynrychiolwyr athrawon a chynrychiolwyr yr awdurdod lleol. Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1)(a))

Cred **CYSAG Ynys Môn** y dylai'r cyngor hwn fod yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol gan obeithio y bydd y canllawiau sy'n dilyn yn galluogi penaethiaid i gefnogi CYSAG yn ei dyletswyddau.

Yn y gorffennol, mae **CYSAG Ynys Môn** wedi monitro addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- adolygu adroddiadau arolygu ESTYN;
- dadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- cael adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ysgolion/ymgynghorol lleol;
- gwahodd athrawon a phenaethiaid i rannu enghreifftiau o arferion da gydag aelodau CYSAG.

Ni fydd Fframwaith Arolygu newydd ESTYN bellach yn cyfeirio'n benodol at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. Mae **CYSAG Ynys Môn** felly yn awyddus i fanteisio ar y cyfundrefnau a'r arferion a ddefnyddir ar hyn o bryd gan benaethiaid ac athrawon wrth iddynt baratoi at y Fframwaith Arolygu newydd. Yng nghyfarfod **CYSAG Ynys Môn** ar 14 Chwefror 2011 penderfynwyd y byddai CYSAG yn cyflawni ei chyfrifoldebau statudol trwy wahodd ysgolion i rannu eu hunan arfarniad o Addysg Grefyddol, addoli ar y cyd a datblygiad ysbrydol a moesol disgyblion gyda'r aelodau.

Gofynnir yn garedig i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Ynys Môn yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.

Manylion cyswllt:

Enw (Clerc CYSAG): Mr Gareth Jones

Cyfeiriad: Adran Addysg a Hamdden, Ffordd Glanhwfa, Llangefni

Ers 2008, mae CYSAGau ar draws Cymru wedi mabwysiadu neu addasu'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (APADGOS, 2008) fel eu maes llafur cytûn lleol. Mae aelodau'r Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol wedi croesawu'r cysondeb hwn ar draws Cymru gan eu bod wedi gallu cydweithio i baratoi canllawiau cyffredin i ysgolion a ChYSAGau. Mae amryw o GYSAGau yng Nghymru wedi mabwysiadu cyfundrefn neu broses debyg i'r un a amlinellir yn y ddogfen hon.

Enw'r Ysgol:

Addysg Grefyddol							
Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?							
<ul style="list-style-type: none">• Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.• Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.							
Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol							
Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu							
Materion i gael sylw							
Rhagorol		Da		Digonol		Anfoddhaol	

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?							
<ul style="list-style-type: none">• Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.• Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.• Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.• Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).							
Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol							
Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau							
Materion i gael sylw							
Rhagorol		Da		Digonol		Anfoddhaol	

Addoli ar y Cyd							
Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?							
Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?				Ydy		Nac ydy	
Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)							
Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd							
Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd							
Rhagorol		Da		Digonol		Anfoddhaol	

Llofnod: (Pennaeth)

Dyddiad:

3.6 Canllawiau ar gyfer dadansoddi tablau data arholiadau allanol

Beth mae'r tabl TGAU (cwrs llawn) yn dangos?

<table border="1"> <tr><td colspan="3">Nifer yn sefyll</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	Nifer yn sefyll			B	G	Σ	Dyma'r nifer o fechgyn (B) a genethod (G) sydd wedi dewis dilyn cwrs TGAU llawn mewn Astudiaethau Crefyddol ac wedi sefyll yr arholiad eleni. Mae'r symbol Σ yn dangos cyfanswm o'r ymgeiswyr.
Nifer yn sefyll							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">% Rhagoriaeth</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	% Rhagoriaeth			B	G	Σ	Dyma'r ganran (%) o fechgyn (B) a genethod (G) sydd wedi ennill A* neu A mewn Astudiaethau Crefyddol eleni. Mae'r symbol Σ yn dangos cyfanswm o'r ymgeiswyr.
% Rhagoriaeth							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">% L2</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	% L2			B	G	Σ	Mae'r amrediad o achrediaidau sydd ar gael i ddisgyblion yn golygu bod angen ffordd o gymharu safonau'r cymhwyster. Mae cymhwyster Lefel 2 yn cyfateb i raddau A* i C mewn cyrsiau TGAU. Mae'r data yma felly yn dangos y ganran (%) o fechgyn (B) a genethod (G) sydd wedi ennill gradd A* i C mewn Astudiaethau Crefyddol eleni. Mae'r symbol Σ yn dangos cyfanswm o'r ymgeiswyr
% L2							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">% L1</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	% L1			B	G	Σ	Mae'r amrediad o achrediaidau sydd ar gael i ddisgyblion yn golygu bod angen ffordd o gymharu safonau'r cymhwyster. Mae cymhwyster Lefel 1 yn cyfateb i raddau A* i G mewn cyrsiau TGAU. Mae'r data yma felly yn dangos y ganran (%) o fechgyn (B) a genethod (G) sydd wedi ennill gradd A* i G mewn Astudiaethau Crefyddol eleni. Mae'r symbol Σ yn dangos cyfanswm o'r ymgeiswyr
% L1							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">Sgôr cyfartalog y pwnc</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	Sgôr cyfartalog y pwnc			B	G	Σ	Mae pob gradd yn gyfwerth â 6 phwynt. Mae gradd A* felly yn gyfwerth a 58 pwynt a gradd C yn gyfwerth â 40 phwynt. Mae cyfanswm pwyntiau'r disgyblion yn cael ei rannu (÷) gan y nifer o ddisgyblion sydd wedi sefyll y pwnc yn yr ysgol. Mae'r data yma felly yn dangos sgôr cyfartalog y bechgyn a'r genethod mewn Astudiaethau Crefyddol yn yr ysgol ac yn y sir. Mae'r symbol Σ yn cynrychioli'r cyfanswm o'r ymgeiswyr
Sgôr cyfartalog y pwnc							
B	G	Σ					

Beth mae'r tabl TGAU (cwrs byr) yn dangos?

<table border="1"> <tr><td colspan="3">Nifer yn sefyll</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	Nifer yn sefyll			B	G	Σ	Dyma'r nifer o fechgyn (B) a genethod (G) sydd wedi dewis dilyn cwrs TGAU byr mewn Astudiaethau Crefyddol ac wedi sefyll yr arholiad eleni. Mae'r symbol Σ yn dangos cyfanswm o'r ymgeiswyr.
Nifer yn sefyll							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">% Rhagoriaeth</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	% Rhagoriaeth			B	G	Σ	Mae'r amrediad o achrediaidau sydd ar gael i ddisgyblion yn golygu bod angen ffordd o gymharu safonau'r cymhwyster. Mae cyrsiau byr yn cyfrannu 10% o bwyntiau i'r trothwy Lefel 1 a Lefel 2. 29 pwynt yw gwerth A* mewn cwrs byr.
% Rhagoriaeth							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">% L2</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	% L2			B	G	Σ	
% L2							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">% L1</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	% L1			B	G	Σ	
% L1							
B	G	Σ					
<table border="1"> <tr><td colspan="3">Sgôr cyfartalog y pwnc</td></tr> <tr><td>B</td><td>G</td><td>Σ</td></tr> </table>	Sgôr cyfartalog y pwnc			B	G	Σ	Mae pob gradd yn gyfwerth â 6 phwynt. Mae gradd A* (cwrs byr) felly yn gyfwerth a 29 pwynt a gradd C yn gyfwerth â 11 pwynt. Mae cyfanswm pwyntiau'r disgyblion yn cael ei rannu (÷) gan y nifer o ddisgyblion sydd wedi sefyll y pwnc yn yr ysgol. Mae'r data yma felly yn dangos sgôr cyfartalog y bechgyn, genethod a chyfanswm y grŵp dysgu mewn Astudiaethau Crefyddol yn yr ysgol ac yn y sir.
Sgôr cyfartalog y pwnc							
B	G	Σ					